Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

2010 сыл Сэтиннии 6 күнэ Субуота №132 (10217)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫБЫ 15 КҮНҮТЭН ТАХСАР

Суоппар күнүн көрсө

СУОППАРДАР КҮРЭХТЭРЭ ЫЫТЫЛЫННА

Суоппардар профессиональнай бырааһынньыктарын көрсө кинн бальыһа күн ахсын массыына муоһатын салайар суоппар идэлэх дьоҥуттар бэрт сэргэх тэрээһини ыытта. Ол күрдүк, алтынны 29 күнүгэр бальыһа суоппардара түөрт түһүмэхтэх күрэхтэһиигэ кыттыньыллар. Күрэх иннинэ улуус кылабынай бырааһа АИ.Корякин, хирургическай отделение сэбиэдиссэйэ В.А.Гоголева, ГАИ инспектора И.И.Скрябин Суоппар күнүнэн эҥэрдэлэстиллэр.

Күрэхтэһии кыттыылаахтара аан бастаан бэйэлэрин билиҥнээрдилэр, онтон суол бырааабылаларыгар анал трафареттары толордулар, салгыы суһал кэмэҥ оҥоруута суоппар өттүгүн туох кэмэ оҥоһулларыгар биллилэрэн тургутуулар уонна бэйэлэрэ астаан ааҕыллыбыт бүлүүдэлэрин биллиҥнээрдилэр.

Түмүкчү Кытаанахтааҕы участковай бальыһа суоппара Егор Николаевич Пономарев эрэллэхтик бастаата. Кини трафареттары сыыһата суох суоттаабыта. Суһал көмөҕө суоппар өттүгүн оҥоһуллар кэмэҥ эндэппэккэ биллэрэ, оҥу аанан бэйэтэ туганхабан астаан ааҕыллыт тиэптэллэрэ кыайыыны сиэтиһэригэр улахан оруолу оонньоотулар. Иккиэн Суһал көмө сулуустатыгар өр сылларга үлэлээбит Егор Федотович Константинов таҕыста, үһүс миэстэни эмиэ сулууспа эрэллэх үлэһитэ Юрий Петрович Кузьмин ылла. Кыайыылаахтар сыанналаах бириистэри тутан үөрдүлэр-көттүлэр. Дьүүллүүр хамыыһыйа чилизиэ Василий Андреевич Гоголев түһүмэхтэриниэн ким туохха сыыһалааҕын, туту таппыгын быһаарда, суоппарыгын биэрэн, билиилэрин өссө чөгэттэ.

Бальыһа суоппарынан үлэлиир киһиэхэ кини суоппар быһыытынан профессиональнай билиитин таҥынан ыалдьыбыт киһиэхэ эмчити кытта тэҥнэ баспакы кэмэҥ оҥорор эбээһинэс сүктэриллэр. Ыксаллаах түгэнигэ ыарыһаҕы кэмигэр олохчо ааҕыллыбыт суоппардар үүстэр. Онуоха киниилэр суоппар быһыытынан суһаллара, массыыналарын турута, кини быһыытынан хаачыстыбалара эйбэҕи быһаарар. Кинн бальыһа салалтата, профкома суоппар итн хаачыстыбаларын өссө үрдэтэр сыалтан тэрийбит дьаһалын бары даҕаны олус бөҕиргэтибит, доруобуйа харыстабылын бу биир эйгэтин үлэһиттэрин болиитэбинтэн үөрдүбүт. Дьаһалы ыытыыга комолостут барыы стоиордарбыттар хаһыат нөҥүө махталбыттын тиэрдэбит.

М.Р.МИТИНА.

Хаартыскаҕа: күрэхтэһии кыайыылааҕа Егор Пономарев.

Сонуннар

БЫЫСТАПКАҒА - ХАРТЫЫНА, УРУУЧУКА

Коллекционердар быыстапкалара биһиэхэ, Чурапчыга, туруорулларбутун истибиккит дуо? Суох буоллаҕына, эһиэхэ анаан сэһэргэбин. Сэтиннии 2 күнүгэр "Айылгы" кинигэ бөҕэ интэриэһинэй дьаһал буолан аста. Ол күрдүк, бу күн Афанасий Мунхалованы аналлаах уонна коллекционердар быыстапкалара аһыллыбыт. Манна кайдах сэргиирэ үгүс.

Е.Г. Андреева коллекциятын көрдөрөр.

Коллекционердар "Барби" куукула малынсалыы, таҥаһын, "Наруто" серия, дьиэ кыылларын, динозаврдар, аттар, значоктар коллекцияларын ода. быыстапкаҕа ааллылар. Сорох ардыгар кини үөскэтэх да ыалларын мунньуохха сөп эбит. Холобура, таҥаскап, мал-сал этэнкетиэлэрин, бытыылка хаппахтарын бу быыстапкаҕа көрүөххэ сөп. Итн барыта Кытаанахтааҕы "Умсулҕан" түмсүү коллекцията. Бу түмсүүнү Екатерина Гавриловна Андреева нилэн-саҕалаан ыытар. Кини "Кэскил" хаһыат бөрнилэлэх ааҕаччытын, пропагандаҕын таҥынан бу быыстапкаҕа аны коллекционер быһыытынан билэбит. Ол курдук, кини 80-е сылларгын уруучука арааһын муспут эбит. "Уруучуканы кэнниэ сыллаҥа сөбүлээн мунньар буоллум. Ол иннинэ учуутал да буоламмын буолуо, мунньар этим. Билигин интэриэһинэй көстүүлэах уруучуканы көрдөхпүнэ, хайаан да ылабын. Коллекциялыырбын билэр дьон болэх да быһыытынан бизэллэр, сорохтор кыра ордоруттан күрэтэн, алдьатан кэбиһэхтэрэ диэн, ааллаллар. Холобура, бу соторутаатыгар "Уолт Дисней" бу улахан уруучуканы болэхтээтилэр. Онтон "Умсулҕан" түмсүүбүтүн 2007 с. тэрийбиппит. Ордор сөбүлээн, умсугуйан туран дьарыстаналлар. Интэриэстэх буоллаллар", - диэн кини саҥаатын үлэстэр. Билигин уруучукатын ахсаана 564 буолла. Өссө да эбиллиэ турдаҕа. Манна даҕаттан кэпсээтэххэ, улууска коллекционердар түмсүүлэрэ тэриллэриэ сыалдьар. Онон туту эмит мунньар буоллаххына, улуустаҥы культура управлениетын кытта бөлүөххэн сөп.

Бу күн өссө биир быыстапка аанын тэлэччи аста. Биллиилэрэх худуоһунньук Афанасий Мунхаловка аналлаах быыстапка дьон сэҥээриитин ылыа диэн саныыбын. Манна кинилэрэ балэхтээмит хартыыналары көрүөххэ сөп. Михаил Старостин, Мария Рахлеева, Ирина Сметанина курдук Саха сирин таҥынан Россиҕа биллэр худуоһунньуктар айыыларын турдулар. "Мин саныабар олус учуутэй быыстапка. Быйыл биллэрбит курдук, Афанасий Мунхалов 75 саһын үбүлүйдэбита. Саха сирин уонна атын дойду худуоһунньуктара кинилэрэ болэх бизэрбит үлэлэрэ туралларр. Афанасий Мунхалов аатынан галерея баайа-дуола эйбэн иҥэр. Итн барыта улууспут баайа буолар", - диэн Валентина Пинигина этэр.

Быыстапкалар өссө уонча күн туруохтара. Маннык интэриэһинэй үлэлэри көрөрө тиэтэйин. Сүүстэ истибиттэҕэр бирдэ көрбүт ордук.

А.Г.КУЗЬМИНА.

Сайыннны сыныалан

АЛАҒАРГА ҮӨРЭТЭР-ЧИНЧИЙЭР ЛААҒЫР

Алаҕар оскуолатыгар быйыл үһүс сылын "Исток" диэн үөрэтэр-чинчийэр лаабыр үлэлээтэ. Бу лаабыр 2008 сыллан М.К.Аммосов аатынан ХИФУ биолого-географическай факультетын химиия, биология, географияны үөрэтии кафедратын кытта дуогабарынан үлэлиир биология уонна химия учуутала буолуохтаах студеннар педагогическай практикаларын барар базаларынан буолар.

Ордор күн аҥара химия уонна биология предметтэригэр үөрэналлар, онтон эбит кэнэ чинчийэр үлэни дьарыстаналлар, киэһэ өттүгэр оонньуулар, күрэхтэһиллэр. Салайааччынан педагогическай наука кандидата, биолого-географическай факультет доцента Нахова Наталья Альбертовна үлэлиир. Кэнниэ икки сыл биология уонна химия учуутала Оконешникова П.П. үлэлээтэ. Быйыл 8 студент эмиэ практикаларын бардылар. Студеннар Чурапчыттан, Ньурбаттан, Булуттан, Уус-Алдантан уонна Дьокуускай куораттан төрүттэхтэр. Лаабыр үлэлээбит кэмигэр араас интэриэһинэй темаларга чинчийэр үлэлэр ыытыллыыллара. Холобур, Саха сирин кэнн өттүгэр үүнэр Каяндера тыыт чөтчөҕүттэн сыанналаах дигидроксерцетин диэн веществоны ылан республикаҕа "Инновацияҕа хардыы" НПК-ҕа лауреат буолан, Москваҕа уонна Санкт-Петербурга оскуолабыт үөрэнээччилэрэ Муся, Айыына Лугиновалар, Ньургустаана Слепцова баран сертификаттаах кытта кэбиттэрэ. Салайааччылара биология учуутала С.Г.Лугинова.

Сылтан сыл аайы лаабырга үөрэтэр, чинчийэр тема эйбэн иҥэр. Олортон кыттыстык кэпсэтиллэр маннык.

Проблеманы ааҕыллыт лыах

Ордор тиэтэ буортулуур лыах биирдэн уһун үөрэтиллэр. Лыах нуучалыы аата чеклоноска диэн эбит. Приморьеҕа уонна Японияҕа ордук тарҕанар. Лыах сымыыта лечевка буолар, онтон куколкаҕа кубулуйар. Куколкалара масса чехол курдукка ыйанан туралларр. Онтон күҥүн быстан сиргэ түһэллэр эбит уонна хаар анныгар ыыллыы кыстыыллар. Бу лыахтан тыаны эмтиргэ идэхиминаттар наадалар. Эмтир кэмигэ дьон, сүөһү тыаҕа хас да күн киириэ суохтаах.

Саха сирин үүнээйилэрин сыта

Бийиги Сахабыт сирин ыллас сайынын билиммэккэ, араас сибэккилэр тыллаллар. Хас сибэкки бойдэ ураты сыттах-сымардаах. Бу сыт эфиргэй арыылар диэн аатталлар. Лаабыр усулуобуйатыгар ордор эфирдэри арааран ылылар.

Кирпичччэ химическэй састаабын үөрэтии

Айылҕаҕа 40-тан тахса туой састааба баар. Хас сир аайы дьон кирпичччэ уктэн олох тутталлар. Кирпичччэ төбө кытааҕа, үлтүрүйүмтүөтэ суоҕа кини састаабыттан тутулуктаах. Чыаппара туойуттар тимир, кальций, карбонат юннара эйбэх баара биллиннэ. Кумахтаах кирпичччэ үлтүрүйүмтүө буоларын быһаардылар.

Уннууланы дьиэ таҥынар үүнэрин

Уннууланы былыр-былырыттан сахалар аска булкуйан силлэр этэ уонна куртах, оборс ыарыыгаах дьону эмтиирэ тутталлара. Бу үүнэйи күөл кытыытыгар баларганнаах сиргэ үүнэр. Нууччалыы аата "сусак зонтичный". Үүнэйи силиргэйдэр туһаналлар. Силиргэйи күҥүн эбэтэр саас хомуйаллар. Силиргэй булҕаҕыта хойуу кисиэл курдук буолар, кислотаҕа да, щелочка да сууралларыгар эбит. Онон кини кэбиэ иҥиэр уларыйбакка оборуу ыраастыыр буолуон сөп. Оскуолабыт таҥынар кырааскый экспериментальнай площадка онтон уннууланы олортулар.

Нефть хомуйар сорбеннары үөрэтии

Сорбент диэн латынтан "оборуу" диэн тылбаастанар. Нефть калиэгэ кэмигэ араас саахалтан токтор түбүлгэлэрэ эйбээтэ. Саха сирэ сайдан Олуонэ өрүс аннынан нефть турбата аанар буолла. Онон нефть ыраастыыр проблема бириэхэ эмиэ тиийэн кэлэн сөп. Ол иҥэн ордор нефть токтубутун хайдах ууттан ыраастаан ылыахха сөбүн үөрэтиллэр. Киниилэр көрүүлэриниэн - саамай ордук оборуумтуо матырыйаалыыран сылгы түүтэ буолар эбит.

Собо балыктан кэлиэй онгоруу

Бийиги Сахабыт сирин күөллэригэр собо балык дэлэй. Кэлиэйи ордук сыанналах балыктартан ылаллар: белуга, хатыыс, стерлядь. Собо балык кыра да буоллар албэх. Ордор собо туһаныллыбат чаастарыттан: хатырыыттан, уҥуоҕуттан, хабаҕыттан кэлиэй ылан көрдүлэр. Ордук уҥуоҕуттан онгобуллар эбит. Кэлиэй онгоруу уһун биримэни уонна биир кэм көрүүнү эрэйэр. Кэлиэй хаачыстыбата хайдах температураҕа буһараргыттан тутулуктаах эбит.

Химическэй анализ онгороллор

Онтон да атын араас интэриэһинэй чинчийиилэри ордор онордулар. Чинчийэр үлэ научнай-практическай конференциянан түмүктэнэр. Ордор үлэлэрин экспертэр кинилэригэр көмүскүүллэр. Лаабырга кэктэхтэх үлэлээбит үөрэнээччилэр БГФ кыһыҥы оскуолатыгар ыытыллыы тутан үөрдүлэрэ-көттүлэр. Онон үөрэх тиһигин быыпкка кыһыннары-сайыннары салаллан барар. Үс сыллаах чинчийэр үлэ түмүгүнэн ордор үлэлэрин хомуурунньута тахсара быланнанар.

Лаабырбыт үлэлээбитин иккис сылыттан ордор уонна төрөппүттэр баҕа санааларын учуоттаан иккис хайысхабытын үлэлэтэн эрэбит. Бу английскай тылы диригэтэн үөрэтии. Былырыын бу хайысхаҕа икки болоҕунан үөрөммиттэрэ. Учуутальнан Дьокуускайтан эдэр педагог А.Г.Винокурова үлэлээбитэ. Дьарык олус интэриэһинэйдик барбыта. Ордору үөрдүбүт түгэннэн "АХШ Аляскаҕа - Чыаппара" телемост буолбута. Ордор колледж студена Вэсины кытары английскайдыы экран нөҥүө кэпсэппиттэрэ. Быйыл английскай тылга ордору Хамаҕаттаатаары саха-французскай оскуола учуутала М.Г.Жиркова кэлэн үөрэтэ. Ордор эмиэ икки болоҕунан үөрөннилэр. Кэпсэтии, английскай тыл грамматиката, БКЭ-нэ болэмнэнэн-барытын сатабылаахтык аттаран үөрөннилэр. Быйыл Аан дойдуга биллибит "EF" оскуолатыгар 21 хонукка АХШ Нью-Йорк куоратыгар баран ордор-бут үөрөхпүн аан дойдутаары сертификат ылан кэллилэр. ХИФУ омук тылын факультетын преподавателэ, Иркутскайдаары лингвистическай университет аспирантката М.И. Кысылбаикова салайан илдьэ сырытта. Ордор Америка курдук сүдү дойду, Нью-Йорк курдук улахан металлолис культуратын көрөн-истэн, астынан, үөрэнкөтөн кэллилэр.

Иннинэтин сайынгы үөрэтэр лаабырбыт үлэлиигэр, ордор уонна төрөппүттэр баҕаларын учуоттаан иккис хайысхабытын ылыллыннар.

В.Г. МАКСИМОВА.

Г.Д.Протодьяконов аатынан Алаҕар орто оскуолатын директоры үөрэх чаастыгар солбуйаачыта.

2010 — Учуутал сыла

ГИМНАЗИЯҺА САХА МАРЕСЬЕВЫН ААТЫН ИҢЭРИЭХХЭ

Степан Кузьмич 1917 с. Чурапчы Сылаар төрөөбүтэ. Аҕата - Макаров Кузьма Григорьевич Сылаан оскуолатын, Чурапчы педучилищетэр оскуоланы (ПШКМ), хаан бэлиитэни тутуспут улахан уус киһи эбэ. Ыаҥнаа бартыһаан Хабырылла Дьөгүөрэп ыччатыгынан Талда оскуолатын тутуспута. Ийэтэ Сивцева Мария Иннокентьевна аатырбыт уус, худуоһунньук Сивцев Иннокентий Иванович (Мытыйыны) улахан кыыһа.

1927с. аан бастаан Сылаан оскуолатыгар үөрэнэ киирэр. Оттон 2-4-с кылаастарга Кытаанахха, 5-7-с кылаастарга ПШКМ-ҕа үөрэнэр. 1934 с. Чурапчыҕа педучилище аһыллар. Онно киирэн үөрэнэн уонна 1937 с. маҥнайгы выпускниктары кытта училищены сертификаттык бүтэрэр. Ол дьыл Өймөкөөнтө Бороҥи оскуолатыгар саха тылын уонна география учуутальынан анаан үлэлиир. Оттон сэриигэ барыар дылы Таатта оройуонугар Баайаҕаҕа саха тылын учуутальынан, Хара Алдаҥҥа оскуола сэбиэдиссэйинэн үлэлэбэтэ. Итэҕ үлэлиир сэмэрдигэр актыыбынай комсомуол ыҥырыгынан кэнилиэннэ ортотугар дакылаат аҕаара, байыаннай спортивнай ыонньуулары тэрийэрэ, уус-уран самодеятельноска кыттара. Аҕа дойдуну кэмүскүүр сэриигэ 1942 с. Хара Алдаҥтан барыта. Кини сэриигэ барарыгар кэргэнэ Ольга Акимовна Таня диэн кырдьык кыыс-ааттыгынан хаалбыта. Дьиэкэрдэр, айахтарыгар фронтаан сотору-сотору нотуо тыллаах сурук ыытара.

Степан Кузьмич бастаан Иркутскай уобалас Мальта станциятыгар үөрэх батальонугар сулуспаалаабыта. Онтон 1942 с. тохсунньуга арааҥны фронтка ефрейторынан барыта. Кулун тутар ыйга Гжатск куорат ойоҕоругар сэриилэһэ сылдьан ыраатыгар, тебютүгэр мэнэ оскуолаларыттан чаҥчыктык баһыырбыта уонна госпиталыга эмтэнэн тахсыбыта. Үтүөрэн бэран 1943 с. сайыныгар аатырбыт Орловскай-Курскай Торуйго 95-с стрелковай полкаҕа сылдьан кыргыһыыҕа киирсэр. От ыйын 11 күнүгэр ол уотунан уйуурар сэриигэ харса суох кыргыһа сылдьан аҕаҕар ыараханнык бааһырбыта, иккэ аҕаҕыттан малийбита. Калутанан, Лысьванан, Улан-Удэҥэн госпиталлары кэрийэ сылдьан үйэнэкук эмтэммита. Иккэ аҕаҕын тобутун үөһэ өттүгэн быстаран, киһи ангара буолан ыар ыарыыҕа ылларан сылтан ордук сыппыта. Кинини ааҕас ыарахан санаа баттыыра хаанна барыай?. "Аны кэмнэхэ да, туохха да туһата суох киһи буоллум, дойдубар, дьоммор, кэргэммэр хайдах маннык көрүнүөх тиннүөхтүгүй, хайдах көрсүөхтөй?" – диэн ыар санаа ыарыытыгаҕар улаханнык кэмсинэ эмэрэ. Ол сытан, табаарыстара сүбэлэрэ, сорохторо кыйаҕан добдуутугар кэргэнигэр балыһыанньатын сиҥилэн ойуулаан сурук ыытар. Сурутун эмиэнэ үйэнэкук күүтэрбүтүгэр. Хорсун уонна утуо санаалаах кэргэнэ Ольга Акимовна: "Хайдах да буол, тыыннаах эрэ буоллаҥын ыл, биэрэ өйдөөн олоруохпут", – диэн суруйар. Иккэ аҕаҕа суох киһини ыллаа олоруом, өйдөбүл, күүс-кэмэ буолуом диэн бэйэтин хорсуннук эрэнэр, кытаанах санаалаах эрэ киһи маннык быһаарыныаҥ сөп. Бу эмиэ олоччо сэдэхтик буолар быһыы. Оттон Степан Кузьмич кэргэнигэр эрэнэрэ борт буолан иккэ аҕаҕар протезтаах, иккэ баттыгынан хааман, ыар санааны таҥаас онностон дойдутугар 1944 с. алтынньы ыйга кэлбитэ. Оччолорго Ольга Акимовна бэйэтэ сэриигэ солбуйтан кыракый кыысчаанныгын маҥан ыараханнык баттаан олоччо. Кини нук кэмүскүүбүтэ. 1966 с. хаҥа өлүүр дылы Чурапчы орто оскуолатыгар үөрэх чаастын сэбиэдиссэйинэн үлэлэппэтэ.

Степан Кузьмич саастын тухары биир эрэ суолта дьулуспута - олоччо да, үлэҕэ да мунгутуур чиэнэй, иитиит, үөрэппит, киһи-хаҥа онгорбут норуотугар бэриниилээх буоларга, төнө өй-сүрэх, сүүгүөх кыайарынан иэнэ төлүүргэ. Ол иэнэ оскуолаҕа үлэлиир сылларыгар партийнай төрөппүтэ секретарынан, олохтоох профсоюзнай тэриллэ председателинэн, тереппут комитетын председателинэн үлэлэппэтэ. Биһиги, биирдэ үлэлиир коллеталаҕа, "бу биһиэхэ инбэлиит, киһи ангара киһи салайар эҥ" диэн саныыбат да этэбит. Толору эттээх-хааннаах улахан аҕа табаарыс; дириҥ билиилээх, утуо сүбэлиит, баҕаныгы быһыытынан билиэрбит. Кини дьиҥнээх коммунист, салайаччы быһыытынан толору олоҥ олорор, үлэни үлэлиир, үлэтигэр олус бэриниилээх эбэ. Үлэтин таҥынан общественнай үлэни дьарыктанара, кэнилиэннэ ортотугар албах дакылааты, лекцияны аҕаара. Бэйэтин коллеталарыгар ыытыстабыллаахтык, ордук харыстабыллаахтык сыһыанныаҕара. Бэйэтин дириҥ, методическай, политическай билиитин коллеталарын кытта үлэлэтэрэ. Степан Кузьмиҥы кытта өр сылларга биирдэ үлэлэппит оройуон биир кырдьаҕас учуутала Александра Ильинична Герасимова ахтыыытыттан аҕаҕыт: "Биһиэхэ учуутай салайаччы, сүбэлиит этиит. Үтүө санаарын, майгынын, кэрэтэн кэрэҕэ баҕарын курдук өйдүүбүн".

Оскуола оҕолорутар дириҥ билиини биэрэрин таҥынан хорсун быһыы тыыннаах холобурунан көстөрө. Бэйэтэ даҕаны оҕолорго олус алаҥаҕай, эйэҕэс сыһыаннааҕа, оҕолортон дириҥ билиини ирдиирэ, олус интэриэһинэй уруоктары ыытара, уруоку таҥынан курдуоктарга бэйэтэ хаһыаттан, сурунаалартан быспыт матырыйаалларыгар эбии үөрэтэрэ, оҕолору бэйэтигэр наһаа тардар дьоҕурдаах эта. Кини үөрэтэр оҕолорутар дириҥ ыытабыллыан туһаҥарын маннык ахтыылартан аҕаҕа билиэхпитин сөп.

"Биһиги кылаастыгар эйэгин кытары эр санааланыы, хорсун быһыы, олоҥ таптааһын, үлэҕэ дьулуур дьиҥнээх холобура кирбитин өйдөөбүппут уонна ол дьыллартан билиини кэмнэ дылы эйэгинэн кэн туттабыт", - диэн суруйара СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Афанасий Степан.

"..1949 с. алтыс кылааска история уруока. Эн бэрэһэнэгин инбэлиит-саллаат, кылааска иккэ баттыгынан киирэн уруокка олус тахсыылаахтык биэриҥ, оскуола общественнай олоҕор уҥулуччу актыыбынайдык кыттыыны ылыҥ мэхэ сотуттон баччаанта дылы өйдөр-дуоһабар киһи олоччо дьүккүөрдээх дьулуура уонна күүстээх санаатын туһунан хаһан да умнуллубат чаҥылхай өйдөбүннүк быһыытынан хайдыыбыта", - диэн учуонай агроном, учуутал Василий Ермолаев суруйбута.

Степан Кузьмич дьоллоох олоҥ олорбута. Кэргэнигэр Ольга Акимовнаҕа дириҥ ыытабылынан сыһыаннаһара. Оҥу бэйэтин ахтыытыттан быһа тардан аҕаччаҕа сөп: "Мин учууталлыы сылдьан сэриигэ баран ыараханнык баһыыран киһи быһаҕаһа буолбут ыар кэмнэр күүс-кэмэ, өй-санаа, эрэл укпут, өйдөбүл буолбут уонна мин кэннэбэр олохтор, үлэбэр баар эрэйбин тэҥнэ үлэстибит таптыыр, ыытыыр кэргэммэр, оҕолуом дьиэтэх дьоруутар Ольга Акимовнаҕа махтанабын". Бу кэлиэх дьиэ кэргэнтэ 5 оҕо төрөөбүтэ. Кинилэр оҕолоро үөрэхтээх, үлэһит дьон буола улаатыыларыгар бэйэлэрин үтүө майгыларынан, үрдүк культураларынан, дьонто эйэҕэс сыһыаннарынан, үлэҕэ дьулуурдарынан, олохтоох тулуурдарынан тыыннаах холобур этилэр. Дьиэлэригэр баай библиотекалаахтара, элбэх сурунаалы, хаһыаты суруйтараллара. Ааҕас тылдыыттар, ыйыныыктар, энциклопедиялар, хаһыаттар, сурунаалар, үөрэхтээх туттуллар матырыйаалар кинилэр лолбуурдарын кэрэтэлээтилэр. Оҕолоро барыта үөрэхтээх, аҥал илиилээх дьон буола улаатыыларыгар. Бэйэтин дьиэлээх-уоттаах, кэргэнээх, оҕолордоох, гин эйэлэрин-эйдэлэрин аттатар 11 сиэн, уонча хос сиэннэр ааҕас иҥэр үлэлиирүөрэнэ сылдьалаар.

Степан Кузьмич Сэбиэскэй армия хорсун буойуна, партия эрдэлээх уола, саха норуотун Маресьева, норуот үтүөлээх учуутала, барыны кыайар олоччо дьулуурунан, туруорбут сыалы сиҥилэрэ кытаанах санаатынан, төрөөбүт норуотугар уҥуохтаах таптыынан уонна бэриниититтэн, аҥыныылаах үлэтинэн, ыраас суонэн, айыныылаах уонна бэриниититтэн, жизнь судургу майгынынан биһиэхэ барыбытыгар холобур буолар, оннук кэнэҥнэтэтин да үөрэр кэпсээ ыччатка кэнэҥнэтэтин да үөрэр кэпсээ ыччатка холобур буола туруоҕа. Кини олорбут олоҕун, үлэлэппит үлэтин үтүө наҕараадалаан, "Аҕа дойду сэриитин 1941-45 сс. кылбаанээх дойду сэриитин 1941-45 сс. кылбаанээх" мэдаллаан, Аҕа дойду сэриитин 2-с степеннэх орденынан, "Үлэҕэ итии 2-с степеннэх орденынан, "Үлэҕэ итии" мэдаллаан наҕараадаламмыта, "САССР оскуолаларын үтүөлээх учуутала", "РСФСР оскуолаларын үтүөлүөх учуутала", "Чурапчы оройуонун бастакы Бочуоттаах гражданина" курдук үрдүк аатталлар ылбыта. Итиэн таҥынан үтүө наҕараадатын, аатын-суолун кэнэ аҕаҕа сиэтэт.

Степан Кузьмич сэриигэ ылбыт баһыырыытын сабыдыалынан уҥуох уонна ыарахан ыарыытыгар 1969 с. от ыйын 12 күнүгэр сырдык тыына быстыыта.

Кини иккэ баттыгынан, иккэ аҕаҕар протезтаах хаама сылдьара маҥнайгы көрүүтэ дьулаан буолара. Оттон кэпсэтиспэтэн бардахха, кини өйө-санаата дириҥэ, хамнатта, тулуура, үөрэ-көтө кэпсэтэрэ, дьону таптыыра тута харахха бырдыллара. Кинини көрсүбүт дьон барыта кинилэрэ дириҥ ыытабылынан, сөрөөмхэтэйин, эстиҥ кэйиинэн сыһыаннаһаллара. Бэйэ кэмэ алтыспыт дьоннороо Степан Кузьмич туһунан оройуон, республика хаһыаттарыгар ыстатьйалары бичэппэтэллэрэ. Степан Кузьмич хайдах дьаһыһан үөрэммитин уонна үлэлэппитин кинини кытта биирдэ алтыһан аастыт, биир биримэтэр олорбут дьоно олус истиҥник уонна дириҥ махтаныан ахталлара. Кини олоҕун туһунан үтүө кэпсээ суруйбута. Холобур, историческай наука доктора Виктор Алданскай "Ветераны ВОВ и педагогического труда" кинигэтигэр, Чурапчы улууһун Бочуоттаах гражданина Р.М.Саввин "Саха Маресьева" диэн ыстатьйатыгар "Холбон" сурунаалта, "Улуус кизэ туттар учууталлара" кинигэтигэр, улуус бочуоттаах олохтоох, Саха АССР оскуолатын үтүөлээх учуутала И.М.Павлов, "Чурапчы хоһуун хотойдоро", "Сахалар Ржев-Вязьма кыргыһыыларыгар" диэн үлэлэригэр сырдатыллыбыта.

Степан Кузьмиҥ туһунан кылгас ахтыыбын биир дойдулаахпыт поэт Феоктист Софронов этиитинэн: "Кини аата кэнэрэ даҕаны нэмэх буолан дьон уоһуттан түһүө суоҕа, бука, кини туһунан кэпсэн кэпсэниэ, ырыа ылланыа", - диэн түмүктүөхпүн баҕарабын. Кини этиит этиитэ олоччо кинирэн эрэриттэн, биһиги, Степан Кузьмич үөрэнэччиэлэрэ уонна биэрэ үлэлэппит коллеталара, олус үөрэбит. Сотору таарыта Степан Кузьмич олорбут олоҕор оҕо кидиэн уонна ыччатка анаан: "Эйиэн биһиги норуоппут эрэлэ, эйиэхэ кэскилэ, аҕа кэлэҥнэ дьыалатын салаана, сайыннаран иэнэччиэлэриэн буоларыт. Эйиэн олоччо оруолуттун төнө тиба өйдүүрүгүттэн, төнө бэриниилээх, төнө билиилээх, олохтоох-охсуһуута дьоҕурдаах буоларгытыттан, эйиэхэ олоччо кыыллар сыалтан бойдаҥнаан, ааҕыы-үөрэтэр ыһаларыгар Саха АССР уонна РСФСР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, Чурапчы улууһун бастакы Бочуоттаах гражданина Степан Кузьмич Макаров аатын иҥэрэргэ ылыныллар.

А.Е. ГОРДЕЕВА
Саха сэриитэ үөрэхтээх систематын

"... Мы Вас, дорогой Степан Кузьмич, с большой патриотической гордостью называем якутским Маресьевым совершившим воинский подвиг. Вы нашли в себе достойное подражание, гражданское мужество и в период последующего мирного строительства, преодолевая громадные трудности и проявляя исключительную настойчивость и целеустремленность. Вы шли по пути дальнейшего повышения своей педагогической квалификации. Успешное завершение Вами высшего образования в стенах ЯГУ равносильно трудовому подвигу. Вы в течение 30 лет отдаете все свои знания, талант и богатый опыт благородному делу воспитания и обучения нашей прекрасной якутской молодежи. Вы являетесь вдумчивым воспитателем, большим мастером педтруда. И Вы достойно носите высокое звание заслуженного учителя школ ЯАССР и РСФСР. В этом мы видим Ваш блистательный подвиг на ниве народного просвещения. Вас всегда отличают исключительная честность, гуманность и высокая культура, которые Вы унаследовали от своего родного народа".

Г.П.Башарин - профессор, Д.С.Макаров - доцент, А.А.Макаров - доцент, Г.Г.Макаров - доцент, К.Д.Потапов - заслуженный учитель школ ЯАССР и др.
16.12.67 г., г. Якутск.

Среда, 10 ноября	Четверг, 11 ноября	Пятница, 12 ноября	Суббота, 13 ноября	Воскресенье, 14 ноября
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.50 Новости 09.10 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 ЖКХ 12.20 Модный приговор 13.20, 04.10 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Жди меня 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 Т/с "Подпольная империя" 00.10 Х/ф "Человек года" 02.10 Футбол. Чемпионат России. XXVII тур. "Рубин" - "Спартак"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.10 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 ЖКХ 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Гаражи" 22.30 Спецрасследование. "Рухнувшие" 23.50 Т/с "Врата" 00.40 Х/ф "Взлеты и падения: История Дыонн Кокса" 03.00 Х/ф "Приманка. Второе обольщение"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.10 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 ЖКХ 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Голоса" 22.30 Среда обитания. "Вернуть деньги" 23.50 Тур де Франс 00.50 Х/ф "Молодожены" 02.40 Х/ф "Тот, кто меня бережет"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.10 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 ЖКХ 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Банды" 22.30 Д/ф "Опасные игры" 23.50 На ночь глядя 00.50 Х/ф "Свидание вслепую" 02.40 Х/ф "Американская вечеринка"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.10 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 ЖКХ 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Банды" 22.30 Человек и закон 23.50 Судите сами 00.50 Х/ф "Донни Браско" 03.15 Х/ф "Мотивы: Воздаяние"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.10 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 ЖКХ 12.20 Модный приговор 13.20, 05.25 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Поля чудес 19.10 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Х/ф "Секс в большом городе" 00.00 Рок-фестиваль "Сотворение мира" 01.30 Х/ф "Леопард" 04.40 Д/ф "Охота на привидения"	06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.10 Х/ф "Любимая женщина механика Гавриловой" 08.00 Армейский магазин 08.30 Играй, гармонь любимая! 09.10 Здоровье 10.10 Непутевые заметки 10.30 Пока все дома 11.20 Фазенда 12.10 Счастье есть! 13.00 Д/ф "Похищенные дети" 14.00 Т/с "Громовы. Дом надежды" 18.10 Лед и пламень 21.00 Воскресное Время 22.00 Мульт личности 22.30 Yesterday live 23.10 Познер 00.10 Х/ф "С меня хватит!" 02.25 Х/ф "Коматозники"
05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Дети из пробирки" 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Маршрут милосердия" 12.50 Настоящая жизнь 13.45 Дежурная часть 14.50 Т/с "Дворик" 15.25 Т/с "Кулагин и партнеры" 16.50 Т/с "Слово женщине" 17.55 Т/с "Ефросинья" 18.55 Т/с "Институт благородных девиц" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Таншники. Продолжение" 23.15 Вести+ 23.35 Х/ф "Место встречи изменить нельзя", 1 серия 00.55 Д/ф "Я - киборг. Человек будущего. Какими мы будем"	05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Я вернусь... Игорь Тальков" 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Маршрут милосердия" 12.50 Настоящая жизнь 13.45 Дежурная часть 14.50 Т/с "Дворик" 15.25 Т/с "Кулагин и партнеры" 16.50 Т/с "Слово женщине" 17.55 Т/с "Ефросинья" 18.55 Т/с "Институт благородных девиц" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Таншники. Продолжение" 23.15 Вести+ 23.35 Х/ф "Место встречи изменить нельзя", 2 серия 01.00 Честный детектив	05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Последняя песня сыщика Экимова" 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Маршрут милосердия" 12.50 Настоящая жизнь 13.45 Дежурная часть 14.50 Т/с "Дворик" 15.25 Т/с "Кулагин и партнеры" 16.50 Т/с "Слово женщине" 17.55 Т/с "Ефросинья" 18.55 Т/с "Институт благородных девиц" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Таншники. Продолжение" 23.10 Вести+ 23.30 Х/ф "Место встречи изменить нельзя", 3 серия 00.50 Х/ф "Золотая мина"	05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Казаки не плачут. Людмила Хитяева" 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Маршрут милосердия" 12.50 Настоящая жизнь 13.45 Дежурная часть 14.50 Т/с "Дворик" 15.25 Т/с "Кулагин и партнеры" 16.50 Т/с "Слово женщине" 17.55 Т/с "Ефросинья" 18.55 Т/с "Институт благородных девиц" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Концерт, посвященный Дню милиции. 23.15 Поединок 00.10 Вести+ 00.30 Х/ф "Место встречи изменить нельзя", 4 серия	05.00 Утро России 09.05 Мусульмане 09.15 Мой серебряный шар 10.10 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Маршрут милосердия" 12.50 Настоящая жизнь 13.45 Дежурная часть 14.50 Т/с "Дворик" 15.25 Т/с "Кулагин и партнеры" 16.50 Т/с "Слово женщине" 17.55 Т/с "Ефросинья" 18.55 Т/с "Институт благородных девиц" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Таншники. Продолжение" 23.00 Вести+ 23.20 Х/ф "Место встречи изменить нельзя", 5 серия 01.10 Горячая десятка	05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Русские без России. Остров Лемнос. Русская Голгофа" 10.00 О самом главном 11.00, 14.00 Вести 11.10, 14.20 Вести-Москва 11.20 Подари себе жизнь 12.00 Дежурная часть 12.40, 14.30 Т/с "Всегда говори "всегда" - 2" 17.00 Т/с "Слово женщине" 18.00 Т/с "Ефросинья" 19.00 Т/с "Институт благородных девиц" 20.00 Вести в субботу 20.45 Спокойной ночи, малыши! 20.55 Юрмала-2010. Фестиваль юмористических программ 22.50 Девчата 23.45 Х/ф "Блюз опадающих листьев"	05.15 Х/ф "Девушка с гитарой" 07.05 Смехопанорама 07.30 Сам себе режиссер 09.20 Утренняя почта 09.00 Сто к одному 09.50 Городок 10.20 Неделя в городе 11.00, 14.00 Вести 11.10 Ты и я 12.10, 14.30 Т/с "Всегда говори "всегда" - 2" 14.20 Вести-Москва 16.15 Аншлаг 18.10 Стиляги-шоу с Максимом Галкиным 20.00 Вести недели 21.05 Х/ф "Тихий омут" 23.00 Специальный корреспондент 00.00 33 весёлых буквы 00.30 Х/ф "Зодиак"
11.00 Все включено 15.00, 18.10, 23.10, 04.20, 06.25 Вести-Спорт 15.10 Вести-Спорт. Местное время 15.20 В мире животных 15.50, 07.10, 10.10 Моя планета 17.45 Рыбалка с Радзишевским 18.00, 23.00, 04.00 Вести.ru 18.20, 05.25 Top Gear 19.20 Академическая гребля. Чемпионат мира. 20.15 Футбол Ее Величества 21.05 Футбол. Премьер-лига. "Сибирь" - "Зенит" 23.25 Проф. бокс. Виталий Кличко (Украина) против Шеннона Бриггса (США). Бой за звание чемпиона мира в супертяжелом весе по версии 02.10 Х/ф "Крах" 04.35 Неделя спорта 06.35 Наука 2.0 07.55 Хоккей. Суперсерия Россия - Канада. Молодежные сборные. Прямая трансляция из Канады	11.00 Все включено 15.00, 18.10, 23.10, 04.20, 06.20 Вести-Спорт 15.15, 06.30 Моя планета 15.40 Волейбол. Чемпионат мира. Женщины. Прямая трансляция из Японии 17.30 Начать сначала 18.00, 23.00, 04.00 Вести.ru 18.20 Хоккей. Суперсерия Россия - Канада. Молодежные сборные. Трансляция из Канады 20.35, 05.20, 10.00 Top Gear 21.35 Неделя спорта 22.25 Технологии спорта 23.30 М-1. Чемпионат мира по смешанным единоборствам. Трансляция из Санкт-Петербурга 02.00 Х/ф "Грабеж" 04.35 Футбол России 07.35 Теннис. Кубок Федерации. Финал. США - Италия	11.00 Все включено 15.00, 18.10, 23.10, 04.10, 06.55 Вести-Спорт 15.15, 16.50, 07.05 Моя планета 16.15 Наука 2.0 18.00, 23.00, 04.00 Вести.ru 18.25, 09.10 Рыбалка с Радзишевским 18.40 Волейбол. Чемпионат мира. Женщины. Прямая трансляция из Японии 20.30 Технологии спорта 21.05 Х/ф "Грабеж" 23.30 Футбол России 00.15 Футбол. Премьер-лига. "Зенит" (Санкт-Петербург) - ЦСКА. Прямая трансляция 04.25, 08.25 Хоккей России 04.55 Футбол. Чемпионат Англии. "Манчестер Сити" - "Манчестер Юнайтед". Прямая трансляция 08.55 Хоккей. Суперсерия Россия - Канада. Молодежные сборные. Прямая трансляция из Канады	11.10 Все включено 15.00, 18.10, 23.10, 04.20, 06.10 Вести-Спорт 15.15, 06.50 Моя планета 18.00, 23.00, 04.00 Вести.ru 18.25 Хоккей. Суперсерия Россия - Канада. Молодежные сборные. Трансляция из Канады 20.35 Начать сначала 21.05 Футбол. Премьер-лига. "Зенит" (Санкт-Петербург) - ЦСКА 23.30 Х/ф "Король оружия" 01.25 Хоккей. Евротур. "Кубок Карьяла". Россия - Финляндия. Прямая трансляция из Финляндии 04.35 Мертвая зона 06.05, 07.55 Top Gear 06.20 Наука 2.0 08.55 Хоккей. Суперсерия Россия - Канада. Молодежные сборные. Прямая трансляция из Канады	11.10 Все включено 15.00, 17.40, 00.00, 04.20, 07.35 Вести-Спорт 15.15 Хоккей. Суперсерия Россия - Канада. Молодежные сборные. Трансляция из Канады 17.30, 23.45, 04.00 Вести.ru 17.55, 21.55 Формула-1. Гран-при Абу-Даби. Свободная практика. Прямая трансляция 19.45 Top Gear 20.50 Спортивная наука 00.15, 10.30 Футбол России. Перед туром 00.45 Технологии спорта 01.15 Мертвая зона 01.50 Х/ф "Смертельное оружие" 04.35 Вести-Спорт. Местное время 04.45 Пятница 05.15 Проф. бокс. 06.30 М-1. Чемпионат мира по смешанным единоборствам 07.45 Моя планета	11.00, 14.15, 08.35 Моя планета 11.55 Рыбалка с Радзишевским 12.10, 15.15, 18.10, 23.10, 04.05, 07.20 Вести-Спорт 12.25 Волейбол. 14.40 В мире животных 15.25, 04.20 Вести-Спорт. Местное время 15.35 Наука 2.0 16.05 Х/ф "И грянул гром" 18.00, 03.45 Вести.ru 18.20 Футбол России. Перед туром 18.55 Формула-1. 20.10 Начать сначала 20.40 Проф. бокс. 21.55 Формула-1. Гран-при Абу-Даби. Квалификация. Прямая трансляция 23.25 Хоккей. Евротур. "Кубок Карьяла". Россия - Швеция. Трансляция из Финляндии 01.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ. УНИКС (Россия) - ЦСКА (Россия). Прямая трансляция 04.25 Проф. бокс.	11.00, 13.55 Моя планета 13.10, 15.00, 18.10, 00.30, 04.20, 06.50 Вести-Спорт 13.25 Наука 2.0 16.10, 04.35 Вести-Спорт. Местное время 16.20 Страна спортивная 16.45 Начать сначала 16.20 Х/ф "Ультрафиолет" 18.00, 00.15, 04.00 Вести.ru 18.25 Я могу! 19.25 Волейбол. 21.15 Спортивная наука 21.45 Формула-1. 00.45 Футбол. "Челси" - "Сандерленд". 03.10 Футбол Ее Величества 04.40 Хоккей. Евротур. "Кубок Карьяла". Россия - Чехия. Трансляция из Финляндии 07.00 Баскетбол. Единая лига ВТБ. "Химки" (Россия) - "Ассеко Прокон" (Польша) 08.55 Формула-1. Гран-при Абу-Даби
17:30 "Геван" 18:00 "Саха Сирэ" 18:15 "Артыыслын..." ("Хаалас" ТВ) 18:45 "Кунньэн": Айыы оҕото 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 К юбилею Нерюнгринского района 20:15 "Федерация" 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 21:05 "Эрилитэ" 21:20 "Аал-луук мас": Айыы сылыйыа 21:50 "Недвижимость в Якутии" 22:05 "Климпейкер" 22:35 "Саха Сирэ-Якутия"	17:30 "Полярная звезда" 18:00 "Саха Сирэ" 18:15 "57 сылын дорообуо тыа туһугар" ("Мусма" ТВ) 18:45 "Кунньэн": Уучукучук 19:00 "Якутия" 19:15 СР ыраах айаҕа ылаан сойуутун 10 сылыгар "Ыҥырыллаах ыраахтыгар": Ольга Иванова-Сидоркевич 19:45 "Рассказы о войне" 20:00 "Бизнес-формула" 20:15 "Уолан": Куобахха туһунан хитии ("Таита" ТВ) 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" 21:05 "Точка кипения": Дайте жалобную книгу! 21:35 "Простые истины" 22:05 "Климпейкер" 22:35 "Саха Сирэ-Якутия"	17:30 "Вестник 01" 18:00 "Саха Сирэ" 18:15 "Хара дойдуоҕа хаҥсыҥа..." ("Бардамлас" ТВ) 18:45 "Кунньэн": Кулумнэ 19:00 "Якутия" 19:15 "Социум" 20:00 "Тыа сирэ" 20:30 "Саха Сирэ — Якутия" 21:05 Послание Президента Республики Саха (Якутия) Е.А.Борисова Государственному Собранию (Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия) 22:05 "Песни мужества, долга и отваги" концерт ко Дню милиции 22:50 "Саха Сирэ — Якутия" информационная про-	17:30 "Полярная звезда": Дневник юнкора 18:00 "Саха Сирэ" информационный выпуск 18:15 "Преподавательский талант" ("Сиэтэр") 18:45 "Кунньэн": Кэрэ Бүлүүгэ 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Диалог с властью" 20:00 "Технополис" 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 21:05 "Однажды вечером" прямой эфир 22:05 "Климпейкер" 22:35 "Саха Сирэ-Якутия" информационная програм-	17:30 "Геван": Муустаах муора ыытыытар... 18:00 "Саха Сирэ" информационный выпуск 18:16 "Туулай туйну сыдыгаан" ("Нам" ТВ) 18:45 "Кунньэн" 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Парламентский вестник" 19:45 "Тоскул": Тыа сирэ-дойдуо ыччата ойоҕосуттуу, Телемост 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" 21:05 "С любовью к жизни..." поэтесса Г.Зотова 21:05 "Киноазбука" 22:05 "Климпейкер" 22:35 "Саха Сирэ-Якутия"	17:30 "Тарбаахалтыык астыахха": Эдуард Рудых 18:00 "Истин илдьит" 18:45 "Моя школа" 19:15 "Бизнес-формула" 19:30 "Саха сирэ. Күнэтэ күн" информационный биэрии 20:05 "Аал-луук мас": О времени и о себе. Дмитрий Сорокин 20:35 "Байанай": Охота на соболя. 1 часть 21:20 "Гаврил Чкряев саха дьонун суруйар" 22:20 "Саха сирэ. Күнэтэ күн" информационный биэрии (по г.Якутску)	17:00 "Полярная звезда" телевизионный конкурс 17:45 "Пропеллер" 18:00 "Истин илдьит" 18:30 "Кунньэн" 18:45 "Уруу алыҥа" 19:00 "Сибириада": Якутяне в федеральном центре России 19:30 "Якутия. День за днем" 20:05 "Этиллибит сиэрэй": Кэпсэтии тарыгар бу дуо? 20:30 "Сардаана" 21:15 "Байанай": Охота на соболя. 2 часть 22:00 "Однажды вечером" музыкальный эфир 22:30 "Якутия. День за днем" информационная

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ !

Убаастыыр халлегабытын, "Маарыкчаан" ПО бырабылыанньатын председателин солбуйааччытын, потребкооперация туйгунун, үлэ ветеранын ***Фаина Ивановна ПОПОВАНЫ*** *50 сааскын туолбут үөрүүлээх үбүлүйүгүнэ иҥ сүрэхпиттэн итиитик-истиитик эҕэрдэлиибит!*

Баҕарабыт Эйиэхэ сир үрдүгэр баар барыы кэрэни! Эн олохто дьулуурун, үтүөҕэ тардыһыыҥ хаһан да ураабатын, барыы үтүө, сырдык, ыраас Эн туадар туруккун, олоҕун уоталаах туоратыгар дьонун-сэргэн маҥтала арыаллаатын, оҕолоругун, сиэмэриҥ ситиһиилэриҥэ хаҥатаҥан саанаабыт барыта сатаныын, баҕа санаан барыта туолуун, дьаҥ-дьаһах тумулуун диэн алгыс тыыбытым аныыбыт!

"Маарыкчаан" ПО бырабылыанньата, профкома.

***

Күндү халлегабытын ***Сергей Афанасьевич ДЬЯЧКОВСКАЙЫ*** *55 сааскын туолбут үөрүүлээх үбүлүйүгүнэ итиитик-истиитик эҕэрдэлиибит!*

Баҕарабыт Эйиэхэ саха алмааҥныы хытаатах дорообуйаны, эчэдьэбэт эҕэрдии эрчимин, сырдык ыраас халлааны! Баҕа санаан барыта туолуун, үтүө санаан уоступатын, чэгиэн дьонун, аймахтарыҥ тапталларыгар ситиллиэхтиҥ алгыстыыбыт!

"Маарыкчаан" ПО бырабылыанньата, профкома.

БИЛДЭРИИЛЭР

Чэчэки сыанаҕа кыра размердаах норковай сарыннаҕы атыылыыбын. Билэр тел: 8914-297-22-29.

***

Продается "Тойота-Лит-Айс" 1994 г.в. Двигатель 2 куб, бензин, газ, 4 WD, два люка, две печки, сигнализация, зажиг, не конструктор.
Тел: 23-183 (уч. Улахан-Юсель).

***

Продается "Тойота-Королла Спасио" за 150 т.р.
Тел: 41-887, 8914-225-80-57.

***

Гранит, мрамор таастарга ритуальный, мемориальный өгөлөрү оҥоробут.
Тел: 41-887, 8914-225-80-57.

***

Ыраас Липпэлэх мууһа атыыланар.
Тел: 42-468, 43-451, 42-982, 8914-285-51-86, 8914-289-02-00, 8914-264-90-80.

***

Срочно продается Toyota Probox, 2005 г. без б\п.
Тел: 8914-285-09-05.

***

Сдается 1-комн. благоустроенная квартира в Якутске, без мебели, 5-й эт. лж, центр. Тел: 8914-295-52-02.

Извещение №81

О проведении открытого конкурса по праву заключения муниципального контракта на оказание услуг по перевозке, складированию и сортировке строительных материалов в строящемся объекте "22-х квартирный жилой дом для переселения ВОВ в «Чурапча Чурапчинского улуса (района)"

Форма торгов открытый конкурс

Уполномоченный орган: Единая комиссия по размещению заказов МО "Чурапчинский улус (район)", 678670 Республика Саха (Якутия) Чурапчинский улус с.Чурапча ул.Ленина 41 каб.22, тел: 8(411-51) 41-102, факс: 41-120, e-mail: churapcha@sakha.ru

Полное наименование заказчика: Администрация МО "Чурапчинский улус (район)", 678670 Республика Саха (Якутия) Чурапчинский улус с.Чурапча ул.Ленина 41 каб.28, тел: 8(411-51) 41-118, факс: 41-101, e-mail: churadm@sakhamail.ru

Предмет муниципального контракта: Оказание услуг по перевозке, складированию и сортировке строительных материалов в строящемся объекте "22-х квартирный жилой дом для переселения ВОВ в «Чурапча Чурапчинского улуса (района)"

Место, условия и сроки оказания услуг: РСОО "Чурапчинский улус с.Чурапча ул.Макарова, согласно заключенного контракта в течение 10 дней

Место выдачи документации о конкурсе: Подробная информация о конкурсе, содержащий документы выдается: http://www.zakupki.gov.ru. Предоставление документации об аукционе осуществляется по запросу любого заинтересованного лица, посредством почтового обмена в течение двух дней со дня получения заказчиком соответствующего запроса по месту нахождения заказчика по адресу:

Начальная (максимальная) цена контракта: 2 338 005,70 (два миллиона триста тридцать восемь тысяч пять рублей 70 копеек) российских рублей (в т.ч. все налоги, сборы и прочие обязательные платежи, установленные в соответствии РФ, затраты, связанные с приобретением земельных участков, перевозкой, по страхованию рисков, которые должны будут понести Участники в случае победы в аукционе)

Источник финансирования: Республиканский бюджет Республики Саха (Якутия) за 2010 г.

Место, дата и время начала и окончания участия в аукционе: с рабочего времени с 09:00-12:00 и 14:00-18:00 местного времени 08 ноября 2010г. до 10:00 местного времени 29 ноября 2010г. по адресу: 678670 РСОО Чурапчинский улус с.Чурапча ул.Ленина 41 каб.22

Место, дата и время проведения аукциона: регистрация с 14:00, процедура аукциона с 15:00 местного времени 01 декабря 2010г. по адресу: 678670 РСОО "Чурапчинский улус с.Чурапча ул.Ленина 41, II эж, актовый зал

Обеспечение заявки на участие в аукционе: не требуется

Обеспечение исполнения муниципального контракта: не требуется

Кэбэйи улууһун Мукучу нэһилиэгиттэн төрүттээх Сылаан нэһилиэгин олохтоох, Сылаатааҥы участковай больыҥҥа өр кэмнэ кылаабынай ыраахтаан үлэлээбит

ДЯГИЛЕВА Мария Ивановна

у дьыл сэтиннэ 3 күүтүгэр ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын ары аймахтарыгар, биирдэ үлэлээбит, алтыспыт дьоҥуттан курутуйан туоан иннитиннэрэбит.

Уоллаттара, кийиэттэрэ, сиэннэрэ.

Кутуруппаларын тиэрдиллэр:

-Убаастыыр кийиэттэрэ Дягилева Мария Ивановна ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан уоллаттарыгар, кэнилэр дьиэ кэргэттэригэр, баастыыр дьоҥнорутар Варвара Ивановна, Иван Михайлович Дягилевтэргэ Макаровтар, Слепцовтар, Клара, Иван Макаровтар, Дьячковскайдар, Гуляевтар;

-Участковай больыһа быраана, дорообуйа харыстабылын туйгуна Дягилева Мария Ивановна ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан Сылаан орто оскуолатыгар үлэлээбит педагогическай уоллааннарыгар Дягилев Иван Михайловичка, Варвара Ивановнаҕа, өрөөрдөр, барыы аймахтарыгар профессор Г.П.Башарин аатынан Сылаан орто оскуолатын коллектива;

-СР Дорообуйатын харыстабылын туйгуна Дягилева Мария Ивановна уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан өрөөрдөр, сиэнэриэр, аймахтарыгар Сылаатааҥы участковай больыһа коллектива.

ИЗВЕЩЕНИЕ
О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО КОНКУРСНОГО ОТБОРА ПОДРЯДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ НА ПРОВЕДЕНИЕ КАПИТАЛЬНОГО РЕМОНТА МНОГОКВАРТИРНОГО ДОМА

ТСЖ "Набережный" проводит открытый конкурсный отбор подрядной организации на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирного дома, расположенного по адресу: ул. Курашова, 8.

1. Наименование, местонахождение, почтовый адрес, адрес электронной почты, номер контактного телефона организатора размещения заказа: Чурапчинский улус(район) село Чурапча ул. Курашова, 8, индекс 678670, контактный телефон 8(41151) - 41-516

2. Источник финансирования заказа - средства Государственной корпорации - Фонда содействия реформированию жилищно-коммунального хозяйства, республиканского бюджета и собственников помещений многоквартирного дома на проведение капитального ремонта.

3. Предмет открытого конкурсного отбора, место выполнения работ, начальная (максимальная) цена: 2684210(два миллиона шестьсот восемьдесят четыре тысячи двести десять) рублей 00 копеек право заключения договора на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирного дома по адресу: с.Чурапча ул.Курашова, 8 в 2010 году в соответствии с условиями договора подряда.

N пп	Наименование объекта (места выполнения работ)	Наименование работ согласно статье 15 Федерального закона от 21.07.2007 N 185-ФЗ	Объем работ, утвержденный решением собрания собственников	Стоимость работ согласно смете, утвержденная общим собранием собственников
5	Курашова, 12	Ремонт и утепление фасада, с заменой кранов	1026,306	1026,306
6	Курашова, 10	Ремонт кровли	663,263	663,263
7	Курашова, 8	Ремонт кровли	663,263	663,263
8	Курашова, 2	Ремонт и утепление фасада	617,368	617,368

Цена договора формируется исходя из стоимости работ в соответствии с дефектной ведомостью заказчика и локальным сметным расчетом, являющимися неотъемлемой частью настоящей документации запроса котировок цен, и включает все затраты подрядчика (стоимость материалов, транспортные расходы, погрузочно-разгрузочные работы, составление сметной документации, уплату налогов, в том числе НДС, и прочие расходы). Цена договора не должна превышать предельную стоимость капитального ремонта в расчете на один квадратный метр, утвержденную постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 12.05.2008 N 181 "О мерах подготовки адресной программы капитального ремонта многоквартирных домов в Республике Саха (Якутия) на 2010 год".

4. Срок выполнения работ до 15 декабря 2010 года.

5. Гарантийный срок на выполненные работы - 2 года (со дня подписания акта выполненных работ).

6. Место подачи заявок, срок их подачи, дата и время окончания срока подачи заявок по адресу: с. Чурапча улица Курашова 8 с 10-00 часов до 17-00 часов с 5 ноября 2010 года до 8 ноября 2010 года, в порядке, предусмотренном действующим законодательством РФ.

7. Место, дата и время рассмотрения заявок:
адрес: с. Чурапча ул. Курашова, 8
дата: 8 ноября 2010 года, время: 10-00 часов.

ИЗВЕЩЕНИЕ
О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО КОНКУРСНОГО ОТБОРА ПОДРЯДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ НА ПРОВЕДЕНИЕ КАПИТАЛЬНОГО РЕМОНТА МНОГОКВАРТИРНОГО ДОМА

ТСЖ "Набережный" проводит открытый конкурсный отбор подрядной организации на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирного дома, расположенного по адресу: ул. Курашова, 8.

1. Наименование, местонахождение, почтовый адрес, адрес электронной почты, номер контактного телефона организатора размещения заказа: Чурапчинский улус(район) село Чурапча ул. Курашова, 8, индекс 678670, контактный телефон 8(41151) - 41-516

2. Источник финансирования заказа - средства Государственной корпорации - Фонда содействия реформированию жилищно-коммунального хозяйства, республиканского бюджета и собственников помещений многоквартирного дома на проведение капитального ремонта.

3. Предмет открытого конкурсного отбора, место выполнения работ, начальная (максимальная) цена: 2421052(два миллиона четыреста двадцать один тысячи пятьдесят два) рублей 00 копеек право заключения договора на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирного дома по адресу: с.Чурапча ул. Курашова, 8 в 2010 году в соответствии с условиями договора подряда.

Цена договора формируется исходя из стоимости работ в

N пп	Наименование объекта (места выполнения работ)	Наименование работ согласно статье 15 Федерального закона от 21.07.2007 N 185-ФЗ	Объем работ, утвержденный решением собрания собственников	Стоимость работ согласно смете, утвержденная общим собранием собственников
1	Курашова, 21	Ремонт кровли	663,263	663,263
2	Курашова, 19	Ремонт кровли	663,263	663,263
3	Курашова, 17	Ремонт кровли	663,263	663,263
4	Курашова, 15	Ремонт кровли	663,263	663,263

соответствии с дефектной ведомостью заказчика и локальным сметным расчетом, являющимися неотъемлемой частью настоящей документации запроса котировок цен, и включает все затраты подрядчика (стоимость материалов, транспортные расходы, погрузочно-разгрузочные работы, составление сметной документации, уплату налогов, в том числе НДС, и прочие расходы). Цена договора не должна превышать предельную стоимость капитального ремонта в расчете на один квадратный метр, утвержденную постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 12.05.2008 N 181 "О мерах подготовки адресной программы капитального ремонта многоквартирных домов в Республике Саха (Якутия) на 2010 год".

4. Срок выполнения работ до 15 декабря 2010 года.

5. Гарантийный срок на выполненные работы - 2 года (со дня подписания акта выполненных работ).

6. Место подачи заявок, срок их подачи, дата и время окончания срока подачи заявок по адресу: с. Чурапча улица Курашова 8 с 10-00 часов до 17-00 часов с 5 ноября 2010 года до 8 ноября 2010 года, в порядке, предусмотренном действующим законодательством РФ.

7. Место, дата и время рассмотрения заявок:
адрес: с. Чурапча ул. Курашова, 8
дата: 8 ноября 2010 года, время: 16-00 часов.

Чурапчы нэһилиэгин олохтоох

КАРДАШЕВСКАЙ Гаврил Петрович

олохтон туораабытынан кутуруппаларын тиэрдиллэр:

-РЭС кылаабынай инженера Кардашевскай Гаврил Петрович олохтон туораабытынан дьиэ кэргэнигэр, коллегаларыгар, барыы аҕыйахтарыгар "Даайа Амма" МТ дьаһалтата;

-Кардашевскай Гаврил Петрович олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, бука барыы аймахтарыгар "Эргэх" ХЭТ салалтата;

-РЭС кылаабынай инженериэн үлэлээбит, күндү аҕалара, эҥэлэрэ Кардашевскай Гаврил Петрович ыарахан ыарыытын сүүччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, балтыгар, сиэнэстэригэр Пудова Сарыланы, Петровааҥа, убайдарыгар Клюзов Афанасий Романовичка, аймахтарыгар Хадаартан Василий Александрович, Владимир Васильевич, Валерий Васильевич Никоноватар дьиэ кэргэттэрэ;

-Эрэллээх доҕордоро, үтүөкэн убайдара Кардашевскай Гаврил Петрович эмиэкэ олохтон туораабытынан кэргэнигэр Александра Григорьевнаҕа, оҕолоругар, сиэнэстэригэр, биирдэ төрөөбүттэригэр Михаилга, Светланаҕа, Сарыланаҕа, Николайга Одьулуунтан Алексей уонна Мария Аржакиватар, Анастасия Аржакова, кинилэр уоллаттара, кыргыттара;

-Таҥаллаах аҕата Кардашевскай Гаврил Петрович эмиэкэ малдьан олохтон туораабытынан биирдэ үөрүммит дьүөгэлэригэр Олаҥа хылаабынныыктара, төрөппүттэрэ, кыҥаас салайаччыта;

-Таҥаллаах күүтүөтэ Кардашевскай Гаврил Петрович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан балтыгар Кардашевская Александра Григорьевнаҕа, ийэ кылыгар, оҕолоругар, сиэнэстэригэр Кытаанахтан эдьиийэ Христина Ивановна уонна кини дьиэ кэргэнэ;

-Таҥаллаах аҕалара Кардашевскай Гаврил Петрович олохтон туораабытынан С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 2010 с. выпускниктар Кардашевскай Ганнаҕа, ийэтигэр Александра Григорьевнаҕа биирдэ үөрүммит оҕолоро, кыҥаас төрөппүттэрин комитетын салайаччылара М.С.Николаева, Р.И.Диодорова, төрөппүттэр;

-Кардашевскай Гаврил Петрович олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, биирдэ торообуттэригэр сатаҥа Николаева Катерина уонна кини оҕолоро, сиэнэрэ;

-Тибааарыктара, уолланнахтарэ Кардашевскай Гаврил Петрович соҥуччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр Александра Григорьевнаҕа, оҕолоругар, сиэнэстэригэр, эйэ кылыгар, биирдэ торообуттэригэр, аймахтарыгар Одьулуунтан И.Л.Колесов, И.С.Матвеев, Т.Е.Ноева, М.И.Яковлева, М.С.Аркакова, С.В.Сашин, В.И.Федоров, Н.Н.Шестаков уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ;

-С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын төрөппүттэрин комитетын председателэ, общественнай эксперттиий Сэбиэт чилиэнэ Кардашевскай Гаврил Петрович олохтон туораабытынан кэргэнигэр Александра Григорьевнаҕа, оҕолоругар, сиэнэстэригэр улуустаабы уөрэх управленнета, илимэх союзтарын комитета;

-Таҥаллаах аҕата Кардашевскай Гаврил Петрович ыарахан ыарыыттан соҥумардык олохтон туораабытынан биирдэ үөрүммит доҕордоругар Кардашевскай Альберт Гаврильевичка Дириҥ орто оскуолатын 1997 с. бүтэрбит выпуск;

-Биир дойдулаахтара, "Дьабыыла" түмсүү Сэбиэтин чилиэнэ Кардашевскай Гаврил Петрович ыарахан ыарыыттан соҥумардык олохтон туораабытынан кэргэнигэр Александра Григорьевнаҕа, оҕолоругар, сиэнэстэригэр "Дьабыыла" түмсүү Сэбиэтэ;

-Таҥаллаах аҕата Кардашевскай Гаврил Петрович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан күндү дьүөгэлэригэр Машарилова Олаҥа чугас дьүөгэлэрэ;

-Чурапчытаабы уот системин кылаабынай инженера, нэһилиэк күүһүнэн депутата, С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатыгар өр сылларга төрөппүт комитетын председателиэн таһаарыллыахтык үлэлээбит Кардашевскай Гаврил Петрович ыарахан ыарыыттан күн сиригэр барбытынан кэргэнигэр Александра Григорьевнаҕа, оҕолоругар, сиэнэстэригэр Чурапчы орто оскуолатын салалтата, профкома, педколлектива;

-Таҥаллаах аҕата Кардашевскай Гаврил Петрович соҥумардык ыалдьан олохтон туораабытынан ыаҕайыгар Ленинград Санкт-Петербурга биирдэ үөрүммит дьүөгэлэрэ.

Күндүтүк сэҥэйэр биирдэ үөрүммит табаарыстыгар

ПАВЛОВ Николай Николаевич

ыарахан ыарыыттан күн сиригэр барбытынан кэргэнигэр Марфа Васильевнаҕа, оҕолоругар, сиэнэстэригэр, барыы чугас дьоҥуттар дириҥ кутуруппаларын тиэрдибит.

Амма орто оскуолатын 1977 с. бүтэрбит выпускниктар.

Таҥаллаах сиэнэрэ

АНГЕЛИНА

ыарахан ыарыыттан күн сиригэр барбытынан эбэтигэр Надежда Дмитриевнаҕа, эҥэтигэр Михаил Иннокентьевичка, эйэтигэр, аҕатыгар, аймахтарыгар дириҥ кутуруппаларын тиэрдибит.

Сылаатааҥы участковай больыһа коллектива.

Уорда нэһилиэгин олохтоох

ДИОДОРОВ Петр Петрович

олохтон туораабытынан кутуруппаларын тиэрдиллэр:

-Диодоров Петр Петрович хомолтолоохтук өлбүтүнэн иҥэтигэр, аҕатыгар, балтыгар уонна аймахтарыгар "Чолбон" кооператив коллектива;

-Диодоров Петр Петрович соҥумардык олохтон туораабытынан иҥэтигэр Лидия Михайловнаҕа, аҕатыгар Петр Ивановичка, балтыгар Сарыыга, барыы аймахтарыгар "Үрүйэчээн" үөйүөн коллектива, Уорда олохтоохторо;

-Таҥаллаах уоллара Петя олохтон туораабытынан кутуруппаларын Диодоров Петр Ивановичка, эдьиийдэриэр Лидия Михайловнаҕа Дьокуускайдан быраатара Федосий Федосеевич дьиэ кэргэттэрэ, Федосеевтар, Гоголевтар, Захаровтар;

-Таҥаллаах уоллара Петя хомолтолоохтук олохтон туораабытынан төрөппүттэриэр Петр Иванович, Лидия Михайловна Диодоровтарҕа Мария Дьячковская.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор-директоры солбуйаччы, культура, бырааб, дорообуйа харыстабылын отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Эпэлэттэнэ секретарь, литературнай сотрудник, сурук отдела – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Уерахтаһын, оҕо аймах, ыччат отдела – А.Г. КУЗЬМИНА.
Корректор–В.Н.ПЕТРОВА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Бэчээттаччы – С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждение. Массовай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуулуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР региональнай управленнетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күүтүгэр регистрацияламмыт нуомэрэ – ПИ №19-0423.

Сана олох

Автор сурукпар этиллэр санаа редакция позициятыгар малдьы сап түбэйэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чаастыар кырдьыгастыларыгар этиллиэхэ автор тус бэйиэт сутэр.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru

Бэчээккэ сакаас: № 132 (10217) Тираж 1987 Хаһыат сыаната: 10 солк.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 5.11.2010 с. офсетка бэчээттэнэ. Ааадырыа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуоруньукка, чэпчэрги уонна субуотаҕа тахсар.